

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 12-18 กันยายน 2561

ภาคเหนือ ตอนบน

1.กาแฟอาราบิก้า ทุกระยะการเจริญเติบโต (ศก.เชียงใหม่)

● **โรคราสนิม** พบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของต้นกาแฟ ในใบอ่อนและใบแก่ โดยจะเกิด สปอร์สีส้มใต้ใบ ส่วนบนใบจะมีสี เหลืองซึ่งตรงจุดเดียวกับที่เกิดสปอร์ ใต้ใบ เมื่ออาการรุนแรง จุดนี้จะ ขยายไปทั่วทั้งใบ ทำให้ใบร่วง ผลผลิตกาแฟลดลง

การป้องกันกำจัด

1. ควรใช้พันธุ์ที่ต้านทานโรค เช่น พันธุ์เชียงใหม่ 80
2. ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคและเก็บใบเป็นโรคที่ร่วงอยู่ใต้ต้น นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก
3. เมื่อพบเริ่มมีอาการระบาดของโรค พ่นด้วยสารไตรอะดิมีฟอน 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ออกซีคาร์บอกซิน 19% อีซี อัตรา 12 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นต่อเนื่อง 3-4 ครั้ง ห่างกันทุก 1 เดือน

● **โรคแอนแทรคโนส** (โรคใบไหม้สีน้ำตาล/โรคกิ่งแห้ง/โรคผลแห้ง) เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides*, *Colletotrichum coffeanum*)

ใบ อาการเริ่มแรก จะเกิดจุดกลมสีน้ำตาลแล้วขยายใหญ่ขึ้น เนื้อเยื่อกลางแผลจะตาย มีสีน้ำตาลไหม้ เมื่อแผลแต่ละ จุดขยายจนติดกันจะมีอาการเหมือนใบไหม้ทั่วไปใน สภาพอากาศแห้งติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน หรือเกิด จากพืชได้รับบาดแผลเนื่องจากปัจจัยอื่นๆ ทำให้เป็นช่อง ทางของเชื้อในการเข้าทำลาย

ผล (เรียกว่า “โรคผลเน่า”) อาการเริ่มแรกจะเห็นเป็นจุดสีน้ำตาลเข้มด้านใดด้านหนึ่งของผล จุดแผลเหล่านี้ จะขยายใหญ่ขึ้นและติดกันเป็น แผลที่ไม่มีรูปร่างที่แน่นอน มีอาการเนื้อเยื่อยุบ ต่อมาผล จะหยุดการเจริญเติบโต และ เปลี่ยนเป็นสีดำ แต่ผลยังคง ติดอยู่บนกิ่งกาแฟ

กิ่ง ปรากฏอาการไหม้บนกิ่งสีเขียว ข้อและปล้องของต้น มีสีเหลืองซีด เนื่องจากเนื้อเยื่อถูกทำลาย และขยาย ไป ตามกิ่ง ใบเหลือง และร่วงในเวลาต่อมา กิ่งจะเหี่ยว และแห้ง ตาดอกเหี่ยว แผลเริ่มต้นอาจเกิดจากใบไหม้ เพราะ แดด หรือเกิดจากแมลง หรือเกิดจากสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้พืชอ่อนแอเหมาะต่อการเข้าทำลายของเชื้อ เช่น สภาพอากาศ แล้งมาเป็นเวลายาวนาน หรือการขาดร่มเงา เป็นต้น

การป้องกันกำจัด

1. เก็บผลและตัดแต่งกิ่ง ใบ ที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก
2. ควรรักษาระดับร่มเงาให้เหมาะสม เพื่อรักษาระดับความชื้น เป็นการป้องกันการเกิดโรค
3. หลังเก็บเกี่ยวผลกาแฟควรตัดแต่งกิ่งและให้ปุ๋ยบำรุงต้น เพื่อให้ต้นกาแฟมีความแข็งแรง

ภาคเหนือ ตอนล่าง

1.เงาะ ระยะก่อนเก็บเกี่ยว (ศวส.สุโขทัย)

● **เพลี้ยแป้ง** เพลี้ยแป้ง จะดูดกินน้ำเลี้ยงจากผลอ่อน กิ่งอ่อน และช่อดอก โดยจะเข้าทำลายบริเวณข้อผลและ โคนขนของผลเงาะ หากเข้าทำลายรุนแรงในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลร่วง กรณีเพลี้ยแป้งเข้าทำลายเงาะผลแก่ จะทำให้เกิดราดำขึ้นสกปรกจากมูลที่ขับถ่ายออกมา ซึ่งเพลี้ยแป้งบางชนิดอาจอาศัยอยู่ในดินบริเวณโคนต้นพืชหรือรากพืช โดยมีมดเป็นตัวพาหนะนำพาไปยังส่วนต่างๆ ของพืชอาหาร

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดปริมาณตัวพาหนะ(มด)

2. ตัดส่วนที่พบเปลือกแข็ง แล้วนำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงปลูก
3. เมื่อพบการระบาดของ พันด้วยสารป้องกันกำจัดแมลง เช่น
  - คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
  - อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
  - คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

ภาคใต้ ตอนบน

1. มะพร้าว มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิตและมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว (ศวส.ชุมพร)

● **หนอนหัวดำมะพร้าว** ตัวหนอนเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้น นำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทะกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวดำมะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวทำลายก้านทางใบ จั่น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายทางใบหลายๆ ทาง พบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวจะถักใยดึงใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าดักแด้อยู่ภายในอุโมงค์ ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม ดักแด้เพศผู้จะมีขนาดเล็กกว่าดักแด้เพศเมียเล็กน้อย ผีเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุโมงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1-2 วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวดำมะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ตัดใบที่มีหนอนหัวดำมะพร้าวนำไปเผาทำลายทันที ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด

2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับหนอนหัวดำมะพร้าว เช่น แตนเบียนโกนีโอซันนิแฟนติดิส (*Goniozus nephantidis*) โดยปล่อยช่วงเวลาเย็น พลบค่ำ อัตรา 200 ตัว/ไร่/ครั้ง ให้กระจายทั่วแปลงเดือนละครั้ง ถ้าปล่อยแตนเบียนได้มากจะทำให้เห็นผลในการควบคุมเร็วขึ้น

3 การใช้สารเคมี

3.1 ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าวอัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้ส่วนเจาะรูให้เอียงลงประมาณ 45 องศา จำนวน 2 รู ให้ตรงข้ามกัน เจาะรูให้ลึก 10-15 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ 15 มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า 3 เดือน (วิธีการนี้สามารถป้องกันกำจัดศัตรูชนิดอื่นได้ด้วย เช่น ตัวงแรมมะพร้าว ตัวงวงมะพร้าว แมลงดาหนามมะพร้าว)

** แนะนำเฉพาะมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตร ขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล

3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็กที่มีความสูงน้อยกว่า 12 เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มี การปล่อยแตนเบียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูเบนไดอะไมด์ 20 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัม หรือ คลอแรนทรานิลิโพล 5.17% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ สปินโนแซต 12% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อผึ้ง ไม่ควรใช้ในสวนมะพร้าวที่มีการเลี้ยงผึ้ง) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่มบริเวณใต้ใบ 1-2 ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า 30 บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดำมะพร้าวสามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

● **แมลงดำหนามมะพร้าว** ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และแทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกลๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก”

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด

2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงดำหนาม เช่น แตนเบียนอะซีโคเดส ฮิสไพนารัม (*Asecodes hispinarum*) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว

3. การใช้สารเคมี

3.1 กรณีมะพร้าวสูงกว่า 12 เมตร ให้ฉีดสารเข้าต้น ด้วยสารอิมามิกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น โดยห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวกะทิ

3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณยอดและรอบคอมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% จีอาร์ หรือ คลอร์ไพริฟอส 75% ดับเบิ้ลยูจี ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงดำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน

● **ด้วงแรด** ตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด ถ้าโดนทำลายมากๆ จะทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกด้วงแรดมะพร้าวกัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อนทำให้ด้วงงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด ด้วงแรดมะพร้าวในระยะตัวหนอน ส่วนใหญ่พบตามพื้นดินในบริเวณที่มีการกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก จะกัดกินและทำลายระบบรากของมะพร้าวปลูกใหม่ ทำให้พบอาการยอดเหี่ยวและแห้งเป็นสีน้ำตาล ต้นแคระแกรนไม่เจริญเติบโต

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรม ทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ เป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีมานาน ถ้ามีกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองขยะ กองขี้เลื่อย แกลบ ควรกำจัดออกไปจากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่แล้วหมั่นกลับเพื่อตรวจดู หากพบหนอนให้จับมาทำลายหรือเผากองขี้เลื่อยนั้นเสีย ส่วนของลำต้นและตอมะพร้าวที่โคนทิ้งไว้ หรือมะพร้าวที่ยืนต้นตายควรโค่นลงมาเผาทำลาย ต้นมะพร้าวที่ถูกตัดเพื่อปลูกทดแทน ถ้ายังสดอยู่เผาทำลายไม่ได้ ควรทอนอกเป็นท่อนสั้นๆ นำมารวมกันไว้ ปล่อยให้ผุสลายล่อนให้ด้วงแรดมาวางไข่ ด้วงจะวางไข่ตามเปลือกมะพร้าวที่อยู่ติดกับพื้นดินเพราะมีความชุ่มชื้นสูงและฟูเร็ว เผาทำลายท่อนมะพร้าวเพื่อกำจัดทั้งไข่ หนอน และดักแด้ของด้วงแรดมะพร้าว ตอมะพร้าวที่เหลือให้ใช้น้ำมันเครื่องใช้แล้วราดให้ทั่วเพื่อป้องกันการวางไข่ได้

2. การใช้ชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม (*Metarhizium* sp.) ใส่ไว้ตามกองขยะ กองปุ๋ยคอก หรือท่อนมะพร้าวที่มีหนอนด้วงแรดมะพร้าวอาศัยอยู่ เกลี่ยเชื้อให้กระจายทั่วกอง เพื่อให้เชื้อมีโอกาสสัมผัสกับตัวหนอนให้มากที่สุด รดน้ำให้ความชื้น หัวสด เช่น ใบมะพร้าวคลุมกองไว้ เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันแสงแดด เชื้อจะทำลายด้วงแรดมะพร้าวทุกระยะการเจริญเติบโต

3. การใช้สารเคมี

3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3-5 ปี ซึ่งยังไม่สูงมากนัก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอมะพร้าวที่โคนทางใบรอบๆ ยอดอ่อนทางละ 2 ลูก ต้นละ 6-8 ลูก กลิ่นของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ด้วงแรดมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอมะพร้าว

3.2 ใช้สารฆ่าแมลงคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดอะซินอน 60% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณคอมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลงมาให้เปียก โดยใช้ปริมาณ 1-1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15-20 วัน ควรใช้ 1-2 ครั้งในช่วงระบาด

● **ด้วงงวงมะพร้าวชนิดเล็กและด้วงงวงมะพร้าวชนิดใหญ่** มักทำลายตามรอยทำลายของด้วงแรดมะพร้าว โดยวางไข่บริเวณบาดแผลตามลำต้นหรือบริเวณที่ด้วงแรดมะพร้าวเจาะไว้ หรือบริเวณรอยแตกของเปลือก ด้วงงวงมะพร้าว ก็สามารถเจาะส่วนที่อ่อนของมะพร้าวเพื่อวางไข่ได้ หนอนที่ฟักออกจากไข่จะกัดกินชอนไชไปในต้นมะพร้าว ทำให้เกิดแผลเน่าภายใน ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายจะแสดงอาการเหี่ยวหรืออดหักพับ เพราะบริเวณที่หนอนทำลายจะเป็นโพรง มีรู และแผลเน่าต่อเนื่องไปในบริเวณใกล้เคียง หนอนจะกัดกินไปจนกระทั่งต้นเป็นโพรงใหญ่ไม่สามารถส่งน้ำและอาหารไปถึงยอดได้ และทำให้ต้นมะพร้าวตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

1. เลือกเก็บผลกาแพที่สุกเต็มที่ และนำไปตากทันที ไม่ควรเก็บผลกาแพไว้ในกระสอบนาน การตากควรตากบนลานพื้นปูนซีเมนต์ แคร่ไม้ไผ่ หรือตาข่ายสีฟ้า เพื่อป้องกันไม่ให้ผลกาแพสัมผัสดินและความชื้น และควรพลิกกลับผลกาแพในระหว่างตากเป็นช่วงๆ เพื่อให้สีของผลสุกสม่ำเสมอ และป้องกันการเกิดเชื้อรา
2. เมื่อพบเมล็ดกาแพที่มีเชื้อรา รีบเก็บออกนำไปเผาทำลาย
3. ทำความสะอาดเก็บกวาดเศษซากพืช หรือเศษเมล็ดกาแพที่ตกค้างบนลานตาก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อ

2. **ทุเรียน** ระยะใบเพสลาด-ระยะใบแก่และระยะติดผล (ศวส.ชุมพร)

● **โรคใบดิด** เกิดจากเชื้อรา *Rhizoctonia* sp. เกิดได้ทั้งใบอ่อนและใบแก่ เกิดเส้นใยสีขาว แผ่คลุมส่วนหลังใบ เมื่อคลุมทั่วแผ่นใบมีลักษณะตายนิ่งคล้ายโดนน้ำร้อนลวก ในที่สุดใบจะร่วงหล่น

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจ ดูแลสวนทุเรียน ถ้าพบว่ามีอาการของโรคใบดิดให้ตัดแต่งใบส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย
2. ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้โปร่ง
3. ถ้าระบาดมากให้ฉีดพ่นด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อรา

● **โรครากและโคนเน่า** เกิดจากเชื้อราไฟทอปทอรา (*Phytophthora palmivora* (Butler)) ใบล่างเริ่มเป็นจุดเหลืองประหล่องแล้วค่อยๆหลุดร่วง ส่วนอาการที่โคนต้นหรือกิ่งคล้ายมีคราบน้ำเกาะติดเห็นได้ชัดในสภาพต้นทุเรียนแห้ง ในช่วงเช้าถ้าอากาศชื้นจะเกิดยางไหลสีน้ำตาลแดงบริเวณลำต้น ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ต้นทุเรียนตายได้

อาการที่ราก อาการเริ่มจากใบที่ปลายกิ่ง จะมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาเหี่ยวลู่ลง อาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง เมื่อขุดดูที่รากฝอยจะพบรากฝอยมีลักษณะเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาลและหลุดล่อนง่าย เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้นทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย

อาการที่กิ่งและที่ลำต้นหรือโคนต้น เริ่มแรกทุเรียนจะแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง และจะสังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกได้ชัดเจน ในช่วงที่สภาพอากาศแห้ง เมื่อใช้มีดถากบริเวณคราบน้ำจะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ลุกลามจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้นและยืนต้นแห้งตาย

อาการที่ใบ ใบช้ำดำตายนึ่งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก และจะเกิดอาการไหม้แห้งคาคันอย่างรวดเร็ว พบมากช่วงฝนตก รุนแรงต่อเนื่องหลายวัน

อาการที่ผล มักพบกับผลใกล้แก่ในช่วงฝนตกชุกหรือช่วงที่มีความชื้นในอากาศสูง เริ่มแรกจะเกิดจุดแผลขนาดเล็กสีน้ำตาลดำบนปลายหนามหรือชอกหนาม จุดแผลจะขยายใหญ่ลุกลามมากขึ้นตามการสุกของผล พบอาการโรคได้ทั้งผลที่ยังอยู่บนต้นและผลหลังการเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรรีบระบายออก

2. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โคนต้นโปร่ง การถ่ายเทอากาศดี แสงแดดส่องถึง ควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็ช่องทางให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น

3. ตันทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมากหรือยืนต้นแห้งตายควรขุดออก แล้วนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก ตากดินไว้ระยะหนึ่ง แล้วจึงปลูกทดแทน

4. ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรหรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วทรงพุ่ม

5. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

6. เมื่อเริ่มพบต้นที่ใบมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลือง หลุดร่วง ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา ๑:๑ ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้น ราดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรหรือเมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

7. เมื่อเริ่มพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถากหรือขุดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก ทาแผลด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 80-100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50-60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล+แมนโคเซบ 65% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตรทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น

● **หนอนเจาะผลทุเรียน (Fruit boring caterpillar)** ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อมาวางไข่ที่ผลทุเรียนเมื่อเข้าสู่ระยะหนอนหนอนจะเจาะเข้าทำลายทุเรียนตั้งแต่ผลยังเล็ก อายุประมาณ 2 เดือน จนถึงผลโตเต็มที่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวทำให้ผลเป็นแผล อาจทำให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแฉกทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ที่บริเวณเปลือกของผลทุเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียนใกล้แก่ ผลทุเรียนที่อยู่ติดติดกันหนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยวๆ เพราะแม่ผีเสื้อชอบวางไข่ในบริเวณรอยสัมผัสนี้

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย

2. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย

3. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้

4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล ในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พ่น 3-4 ครั้ง ทุก 20 วัน